Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (viies koda)

28. juuli 2016*

Eelotsusetaotlus — Intellektuaalomandi õigus — Direktiiv 2004/48/EÜ — Artikkel 14 — Menetluskulud — Advokaaditasud — Kindlamääraline hüvitamine — Maksimumsumma — Tehnilise nõustamise kulud — Hüvitamine — Kaotanud poole poolne rikkumine tingimusena

Kohtuasjas C-57/15,

mille ese on ELTL artikli 267 alusel Hof van beroep te Antwerpen'i (Antwerpeni apellatsioonikohus, Belgia) 26. jaanuari 2015. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 9. veebruaril 2015, menetluses

United video properties Inc.

versus

Telenet NV,

EUROOPA KOHUS (viies koda),

koosseisus: koja president J. L. da Cruz Vilaça, kohtunikud F. Biltgen, A. Borg Barthet, E. Levits ja M. Berger (ettekandja),

kohtujurist: M. Campos Sánchez-Bordona,

kohtusekretär: ametnik V. Tourrès,

arvestades kirjalikus menetluses ja 14. jaanuari 2016. aasta kohtuistungil esitatut,

arvestades seisukohti, mille esitasid:

— United Video Properties Inc., esindajad: advokaadid B. Vandermeulen ja D. Op de Beeck,

— Telenet NV, esindaja: advokaadid S. Debaene ja H. Haouideg,

— Belgia valitsus, esindajad: J.-C. Halleux ja J. Van Holm, keda abistas advokaat E. Jacubowitz,

— Madalmaade valitsus, esindajad: M. Bulterman ja M. de Ree,

— Poola valitsus, esindaja: B. Majczyna,

— Euroopa Komisjon, esindaja: F. Wilman,

* Kohtumenetluse keel: hollandi.

olles 5. aprilli 2016. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,

on teinud järgmise

otsuse

1 Eelotsusetaotlus käsitleb Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2004. aasta direktiivi 2004/48/EÜ intellektuaalomandi õiguste jõustamise kohta (ELT 2004, L 157, lk 45; ELT eriväljaanne 17/02, lk 32) artikli 14 tõlgendamist.

2 Taotlus on esitatud kohtuvaidluses United Video Properties Inc. ja Telenet NV vahel seoses kohtukuludega, mida United Video Properties peab maksma Telenetile pärast viimatinimetatu vastu esitatud patendialasest hagist loobumist.

Õiguslik raamistik

Liidu õigus

3 Direktiivi 2004/48 põhjendused 10, 17 ja 26 on sõnastatud järgmiselt:

„(10) Käesoleva direktiivi eesmärk on ühtlustada liikmesriikide seadustikke, et tagada siseturul kõrge, võrdväärne ning ühetaoline kaitsetase.

[...]

(17) Käesolevas direktiivis sätestatud meetmed, menetlused ja õiguskaitsevahendid peavad iga kohtuasja korral olema piiritletud viisil, mis võtab arvesse vastava kohtuasja eripära, sealhulgas iga intellektuaalomandi õiguse iseärasused ja rikkumise tahtliku või tahtmatu iseloomu.

[...]

(26) Tekitatud kahju hüvitamiseks, mille on põhjustanud õiguste rikkuja, kes teadis või kes põhjendatult pidi teadma, et tema tegevus tekitab õiguste valdajale sellise kahju, tuleb kahjusummas arvesse võtta kõik asjakohased aspektid, sealhulgas õiguste valdajale osaks langenud kahjum sissetulekute vähenemise näol või rikkuja poolt teenitud ebaõiglane tulu ja kus sobiv, õiguste valdajale põhjustatud mis tahes moraalne kahju. [...] Eesmärk ei ole kehtestada kahju hüvitamise kohustus karistuseks, vaid määrata objektiivsetel kriteeriumidel põhinev kompensatsioon, võttes ühtlasi arvesse õiguste valdajale tekkinud kulusid, sealhulgas kulutusi identifitseerimisele ning uurimisele.“

4 Selle direktiivi artikkel 3 „Reguleeriv organ“ näeb ette:

„1. Liikmesriigid sätestavad vajalikud meetmed, menetlused ja õiguskaitsevahendid käesolevas direktiivis kirjeldatud intellektuaalomandi õiguste jõustamise tagamiseks. Need meetmed, menetlused ja õiguskaitsevahendid on õiglased ega ole asjatult keerulised või kulukad ega sisalda põhjendamatuid ajalisi piiranguid ega põhjendamatuid viivitusi.

2. Meetmed, menetlused ja õiguskaitsevahendid on tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad ning neid rakendatakse viisil, mis võimaldab vältida tõkete loomist seaduslikule kaubandusele ja ette näha kaitsemeetmeid nende kuritarvitamise vastu.“

5 Nimetatud direktiivi artiklis 13 „Kahjutasu“ on sätestatud:

„1. Liikmesriigid tagavad, et pädevad kohtuasutused määravad kannatanud osapoole avalduse alusel rikkuja, kes teadlikult rikkus või pidi põhjendatult olema rikkumisest teadlik, maksma proportsionaalselt õiguste valdajale rikkumise tagajärjel õiguste valdajale tekitatud kahju ulatuses kahjutasu.

[...]

2. Kui rikkuja ei teadnud ega pidanud teadma, et pani toime rikkumise, võivad liikmesriigid kehtestada, et kohtuasutused võivad määrata kasumi sissenõudmise või kahjutasu maksmise, mis võivad olla eelnevalt kehtestatud.“

6 Direktiivi 2004/48 artiklis 14 „Kohtukulud“ on sätestatud:

„Liikmesriigid tagavad, et mõistlikud ja proportsionaalsed kohtukulud ja muud kulud [mis võivad võitja poolel esineda] kannab üldiselt kaotaja pool, välja arvatud siis, kui see on ebaõiglane.“

Belgia õigus

7 Gerechtelijk Wetboek'i (kohtumenetluse seadustiku) artikli 827 lõike 1 alusel toob nõudest loobumine loobunud poolele kaasa kohtukulude hüvitamise kohustuse.

8 Selle seadustiku § 1017 lõige 1 näeb ette:

„Lõplikus kohtuotsuses, ka kohtu omal algatusel, mõistetakse kaotanud poolelt välja kohtukulud [...]“

9 Belgia kohtumenetluse seadustiku artikkel 1018 on sõnastatud järgmiselt:

„Kulud hõlmavad

[...]

menetluskulude hüvitist artikli 1022 tähenduses,

[...]“.

10 Nimetatud seadustiku artiklis 1022 on sätestatud:

„Menetluskulude hüvitis on kohtuvaidluse võitnud poole advokaaditasude ja -kulude hüvitamiseks ette nähtud kindlamääraline summa.

Kuningas kehtestab pärast ministrite nõukogu konsulteerimist eelkõige olenevalt kohtuvaidluse liigist ja tähtsusest menetluskulude põhi-, maksimum- ja miinimumsummad.

Ühe poole taotlusel võib kohtunik spetsiaalselt põhjendatud otsusega menetluskulude hüvitist vähendada või suurendada, väljumata siiski kuninga kehtestatud maksimum- ja miinimumsumma piiridest. [...]

Kumbagi poolt ei saa kohustada hüvitama vastaspoole advokaaditasu, mis on menetluskulude hüvitamiseks ette nähtud summast suurem.“

11 26. oktoobri 2007. aasta kuninglik määrus, millega määratakse kindlaks kohtumenetluse seadustiku artiklis 1022 ette nähtud menetluskulude määrad ja määratakse kindlaks 21. aprilli 2007. aasta seaduse advokaaditasude ja kulude hüvitamise kohta (*Belgisch Staatsblad*, 9.11.2007, lk 56834) artiklite 1–13 jõustumise kuupäev, defineerib kohtumenetluse seadustiku artiklis 1022 ette nähtud menetluskulude põhi-, miinimum- ja maksimumsummad. Kuningliku määruse artikkel 2 fikseerib rahaliselt hinnatavate nõuete menetluskulude hüvitatavate summade jaotuse alates minimaalsest summast 75 eurot, mida kohaldatakse hagidele hinnaga kuni 250 eurot, maksimaalse summani 30 000 eurot hagide puhul hinnaga üle 1 000 000,01 euro.

12 Lisaks, mis puutub hagidesse, mille ese ei ole rahaliselt hinnatav, näeb 26. oktoobri 2007. aasta kuningliku määruse artikkel 3 ette menetluskulude hüvitiseks põhisumma 1200 eurot, miinimumsumma 75 eurot ja maksimumsumma 10 000 eurot.

13 Lõpuks, 26. oktoobri 2007. aasta kuningliku määruse artikkel 8 sätestab, et menetluskulude hüvitise põhi-, miinimum- ja maksimumsumma on seotud tarbijahinna indeksiga, kõik kümnepunktilised muutused üles- või allapoole toovad kaasa artiklites 2 ja 3 ette nähtud summade 10% suurenemise või vähenemise.

Põhikohtuasi ja eelotsuse küsimused

14 United Video Properties, kes oli patendiomanik, esitas Belgias Teleneti vastu hagi, milles taotles sisuliselt selle patendi Teleneti poolse rikkumise tuvastamist, tema kohustamist rikkumist lõpetama ning temalt kulude väljamõistmist.

15 Rechtbank van koophandel te Antwerpen (Antwerpeni kaubanduskohus, Belgia) jättis 3. aprilli 2012. aasta otsusega hagi rahuldamata ja tunnistas kõnealuse patendi tühiseks. Selle otsusega mõistis ta United Video Propertieselt Teleneti kasuks välja menetluskulude hüvitise summas 11 000 eurot, mis on 26. oktoobri 2007. aasta kuningliku määruse artiklis 3 ette nähtud maksimumsumma pärast selle kohandamist vastavalt määruse artiklile 8. Selle kohtuotsuse peale esitas United Video Properties apellatsioonkaebuse Hof Van Beroep te Antwerpenile (Antwerpeni apellatsioonikohus).

16 United Video Properties otsustas siiski apellatsioonkaebusest loobuda. Pärast seda loobumist, nõudis Telenet muu hulgas United Video Propertieselt tema kasuks 185 462,55 euro välja mõistmist advokaaditasu eest ning 40 400 euro välja mõistmist patendivaldkonna asjatundja osutatud abi eest.

17 Eelotsusetaotlusest nähtub, et menetlus Hof van beroep te Antwerpenis (Antwerpeni apellatsioonikohus) käsitleb ainult kulusid, mida United Video Properties peab Telenetile hüvitama. Tegelikult saaks Telenet asjassepuutuvate Belgia õigusnormide kohaselt nõuda maksimumsummana ainult 11 000 euro hüvitamist advokaadile igas kohtuastmes makstud tasude eest. Mis puutub patendivaldkonna asjatundjale makstud tasudesse, siis vastavalt Hof van Cassatie (kassatsioonikohus, Belgia) kohtupraktikale, ei ole Telenetil õigust neid United Video Propertieselt tagasi nõuda kui ta ei suuda näidata, et viimatinimetatu sooritas hagi esitades või menetluses rikkumise ja et patendivaldkonna asjatundja tasu oli selle vältimatu tagajärg.

18 Telenet väitis siiski, et on teinud kulutusi rohkem kui 11 000 eurot kohtuastme kohta. Nimelt on tema hinnangul põhikohtuasjas kohaldatav Belgia õigusakt vastuolus direktiivi 2004/48 artikliga 14, sest see artikkel ei luba liikmesriikidel seada advokaaditasu hüvitise ülemmääraks 11 000 eurot kohtuastme kohta ega rikkumist kohtuasja võitnud poolele muude tasude hüvitamise tingimuseks.

19 Nendel tingimustel otsustas Hof van Cassatie (kassatsioonikohus, Belgia) menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmised küsimused:

„1. Kas direktiivi 2004/48 intellektuaalomandi õiguste jõustamise kohta artiklis 14 sisalduva väljendiga „mõistlikud ja proportsionaalsed kohtukulud“ ja „muud kulud“ on vastuolus Belgia õigusnormid, mis annavad kohtutele võimaluse võtta arvesse kohtuasja täpselt kindlaksmääratud eripärasid ja näevad advokaadikulude hüvitamise osas ette mitmesuguste kindlamääraliste hüvitiste süsteemi?

2. Kas direktiivi 2004/48 intellektuaalomandi õiguste jõustamise kohta artiklis 14 sisalduva väljendiga „mõistlikud ja proportsionaalsed kohtukulud“ ja „muud kulud“ on vastuolus kohtupraktika, mille kohaselt saab tehnilise nõustajaga seotud kulusid hüvitada ainult (lepingulise või lepinguvälise) rikkumise korral?“

Eelotsuse küsimuste analüüs

Esimene küsimus

20 Esimese küsimusega palub eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt selgitust, kas direktiivi 2004/48 tuleb tõlgendada nii, et sellega on vastuolus sellised siseriiklikud õigusnormid, nagu käsitletakse põhikohtuasjas, mis näevad ette, et kohtuasja kaotanud poolelt mõistetakse välja kohtuasja võitnud poole kohtukulud, mis annavad kohtule, kes selle üle peab otsustama, võimaluse võtta arvesse arutlusel oleva kohtuasja eripära, ja milles sisaldub kindlamääraliste tasude süsteem, mis näeb ette advokaaditasu hüvitise ülemmäära.

21 Sissejuhatuseks on kohane meenutada, et direktiivi 2004/48 artikkel 14 sätestab põhimõtte, mille kohaselt mõistlikud ja proportsionaalsed kohtukulud kannab üldiselt kaotaja pool, välja arvatud siis, kui see on ebaõiglane.

22 Mis puutub esmalt direktiivi 2004/48 artiklis 14 esinevasse mõistesse „kohtukulud“, mida peab tasuma kaotaja pool, siis on kohane märkida, et see mõiste hõlmab muu hulgas advokaaditasusid, sest selles direktiivis ei ole midagi, mis lubaks järeldada, et need tasud, mis üldiselt moodustavad põhiosa intellektuaalomandi tagamise menetluses tekkinud kuludest, oleksid selle artikli kohaldamisalast välja jäetud.

23 Teiseks nähtub direktiivi 2004/48 põhjendusest 17, et selles direktiivis sätestatud meetmed, menetlused ja õiguskaitsevahendid peavad iga kohtuasja korral olema piiritletud viisil, mis võtab arvesse vastava kohtuasja eripära. See eesmärk võiks eeldatavalt rääkida kohtukulude kindlamääraliste hüvitiste kindlaksmääramise kui sellise vastu, sest selline kindlaksmääramine ei tagaks võitnud poole jaoks ei tegelikult kantud kulude hüvitamist konkreetsel juhul ega üldisemalt kõigi asjassepuutuvate spetsiifiliste asjaolude arvessevõtmist käesoleval juhul.

24 Direktiivi 2004/48 artikkel 14 paneb siiski liikmesriikidele kohustuse tagada ainult „mõistlike“ kohtukulude hüvitamine. Lisaks näeb sama direktiivi artikli 3 lõige 1 muu hulgas ette, et liikmesriikide sätestatavad menetlused ei või olla põhjendamatult kulukad.

25 Järelikult võivad advokaaditasu kindlamääralist hüvitist ette nägevad õigusnormid põhimõtteliselt olla põhjendatud tingimusel, et nende eesmärk on hüvitatavate tasude mõistlikkuse tagamine, võttes arvesse tegureid nagu kohtuasja ese, nõude summa, või kõnealuse õiguse kaitseks vajalik töö. Sellega võib olla tegemist muu hulgas siis, kui kõnealused õigusnormid püüavad välistada ülemääraste kulude hüvitamise eduka poole ja tema advokaadi vahel kokku lepitud tavatult kõrge tasu tõttu või selliste teenuste osutamise puhul advokaadi poolt, mida ei loeta kõnealuse intellektuaalomandi õiguse tagamiseks vajalikuks.

26 Seevastu nõue, et kaotanud pool peab kandma „mõistlikud kulud“, ei saa liikmesriigis direktiivi 2004/48 artikli 14 rakendamisel õigustada eeskirju, mis kehtestavad kindlamääralised tariifid, mis jäävad tunduvalt allapoole advokaaditasude tegelikku keskmist taset selles liikmesriigis.

27 Sellised õigusnormid on kokkusobimatud direktiivi 2004/48 artikli 3 lõikega 2, mis sätestab, et selle direktiiviga ette nähtud menetlused ja õiguskaitsevahendid peavad olema hoiatavad. Hoiatav mõju rikkumise ärahoidmisel kahaneks tõsiselt, kui rikkujalt saaks välja mõista üksnes väikese osa mõistlikust advokaaditasust, mida pidi kandma kahju saanud intellektuaalomandi õiguse omanik. Sellised õigusnormid kahjustaksid seega direktiivi 2004/48 peaeesmärki tagada siseturul intellektuaalomandi õiguste kaitse kõrge tase, milline eesmärk on sõnaselgelt mainitud sama direktiivi põhjenduses 10 vastavuses Euroopa Liidu põhiõiguste harta artikli 17 lõikega 2.

28 Kolmandaks, mis puutub nõudesse võtta arvesse kohtuasja eripära, siis nähtub esimese küsimuse sõnastusest, et siseriiklikud õigusnormid põhikohtuasjas annavad põhimõtteliselt kohtunikule võimaluse neid eripärasid arvesse võtta.

29 Siiski tuleb neljandaks märkida, et direktiivi 2004/48 artikkel 14 näeb ette, et kohtukulud, mida kaotanud pool peab hüvitama, peavad olema „proportsionaalsed“. Küsimust, kas need kulud on proportsionaalsed, ei saa aga hinnata eraldi kuludest, mida võitnud pool tegelikult kandis seoses advokaadiabiga, juhul kui need kulud on käesoleva otsuse punkti 25 tähenduses mõistlikud. Kuigi proportsionaalsuse nõue ei anna mõista, et kaotanud pool peaks tingimata hüvitama kogu teise poole kantud kulu tervikuna, nõuab see siiski, et kohtuasja võitnud poolel oleks õigus hüvitisele vähemalt olulises ja kohases osas mõistlikest kuludest, mida ta tegelikult kandis.

30 Seega, siseriiklikud õigusnormid, mis näevad ette advokaaditasuga seotud kulude absoluutse piiri, nagu see on põhikohtuasjas, peavad tagama, et see piir esiteks kajastaks tegelikke advokaaditeenuste tasumäärasid intellektuaalomandi valdkonnas ja teiseks, et kaotanud pool peab hüvitama vähemalt olulise ja kohase osa kohtuasja võitnud poole tegelikult kantud kuludest. Sellised õigusnormid, eriti olukorras, kus see absoluutne piir on liiga madal, ei saa välistada, et nende tasude summa ületab suurelt seda piiri, mistõttu muutub hüvitis, mida kohtuasja võitnud pool võib taotleda, ebaproportsionaalseks või teataval juhul isegi tähtsusetuks, välistades direktiivi 2004/48 artikli 14 kasuliku mõju.

31 Eelmises punktis esitatud järeldust ei saa panna kahtluse alla asjaolu, et direktiivi 2004/48 artikkel 14 välistab oma kohaldamisalast olukorra, kus õiglus ei luba, et kaotanud pool tasuks kohtukulud. See välistus hõlmab siseriiklikud õigusnormid, mis lubavad kohtunikul üksikjuhtumitel, kui kohtukulude hüvitamise üldise korra rakendamine viiks ebaõiglaseks peetava tagajärjeni, sellest korrast erandina kõrvale kalduda. Teisalt ei saa õiglus iseenesest õigustada etteantud piiri ületavate tasude hüvitamise üldist ja tingimusteta välistamist.

32 Kõige eelneva põhjal tuleb esimesele küimusele vastata, et direktiivi 2004/48 artiklit 14 tuleb tõlgendada nii, et sellega ei ole vastuolus sellised siseriiklikud õigusnormid, nagu käsitletakse põhikohtuasjas, mis näevad ette kohtuasja kaotanud poolelt kohtuasja võitnud poole kasuks kohtukulude väljamõistmise, mis annavad kohtunikule võimaluse võtta arvesse arutlusel oleva kohtuasja eripära ja mis sisaldavad advokaaditasu kindlamääraliste hüvitiste süsteemi, tingimusel, et kaotanud poole poolt hüvitatavad tasud on mõistlikud, millist asjaolu peab kontrollima eelotsusetaotluse esitanud kohus. Siiski on sama direktiivi artikliga 14 vastuolus siseriiklikud õigusnormid, mis näevad ette kindlamääralised hüvitised, mis liiga madala maksimumsumma tõttu ei taga, et vähemalt olulise ja kohase osa kohtuasja võitnud poole mõistlikest kuludest tasuks kohtuasja kaotanud pool.

Teine küsimus

33 Teise küsimusega soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt selgitust, kas direktiivi 2004/48 artiklit 14 tuleb tõlgendada nii, et sellega on vastuolus siseriiklikud õigusnormid, mis näevad ette tehnilise nõustamise kulude hüvitamise üksnes kohtuvaidluse kaotanud poole poolse rikkumise korral.

34 Sellele küsimusele vastamiseks tuleb esmalt meenutada direktiivi 2004/48 artikli 14 sätteid, mille kohaselt liikmesriigid tagavad, et mõistlikud ja proportsionaalsed kohtukulud ja „muud kulud“ kannab üldiselt kaotaja pool, välja arvatud siis, kui see on ebaõiglane. Olukorras, kus ükski selle direktiivi säte ei sisalda „muud[e] kulud[e]“ kontseptsiooni definitsiooni, mis välistaks artikli 14 kohaldamisalast kulud tehnilise nõustaja teenuste eest, hõlmab see kontseptsioon põhimõtteliselt ka seda tüüpi kulusid.

35 Teiseks, nagu märgib oma ettepaneku punktis 79 kohtujurist, on direktiivi 2004/48 põhjenduses 26 mainitud „kulutusi identifitseerimisele ning uurimisele“, mis on sageli seotud tehnilise nõustamise teenusega ja mis intellektuaalomandi õiguse valdajale sellega seoses tekivad. See põhjendus viitab selgelt olukorrale, kus „kahju [hüvitamiseks], mille on põhjustanud õiguste rikkuja, kes teadis või kes põhjendatult pidi teadma, et tema tegevus tekitab õiguste valdajale sellise kahju“, ja puudutab seetõttu eelkõige kahjutasu, mida tuleb maksta rikkumise puhul. Kahjutasu on aga selle direktiivi sätte, nimelt artikli 13 lõike 1 reguleerimisese. Sellest tuleneb, et „kulutused identifitseerimisele ning uurimisele“, mis sageli tekivad enne kohtumenetlust, ei pruugi tingimata selle direktiivi artikli 14 kohaldamisalasse kuuluda.

36 Kolmandaks peab nentima, et direktiivi 2004/48 artikli 14 laiendav tõlgendamine selliselt, et see näeb ette, et kohtuvaidluse kaotanud pool peab üldreeglina tasuma kohtuvaidluse võitnud poolele „muud kulud“, tegemata mingeid täpsustusi nende tasude laadi osas, riskib laiendada seeläbi selle artikli kohaldamisala ning kaotada artikli 13 kasuliku mõju. Seega on kohane tõlgendada seda mõistet kitsalt ja võtta seisukoht, et „muude kulude“ hulka artikli 14 tähenduses kuuluvad üksnes kulud, mis on otse ja tihedalt seotud asjassepuutuva kohtumenetlusega.

37 Neljandaks tuleb märkida, et direktiivi 2004/48 artikkel 14 ei sisalda midagi, mis lubaks järeldada, et liikmesriigid võivad intellektuaalomandi õiguse järgimise tagamisele suunatud menetluse käigus „muud[e] kulud[e]“ või üldiste õiguskulude hüvitamise siduda kaotanud poole poolse rikkumisega.

38 Eeltoodust tulenevalt sõltub küsimus – kas siseriiklik õigusnorm võib seada tehnilise nõustaja tasu hüvitamise tingimuseks, et tegemist on kaotanud poole poolse rikkumisega – seosest nende tasude ja kõnealuse kohtuasja vahel, kuna need kulud on „muud kulud“ direktiivi 2004/48 artikli 14 tähenduses kui selline seos on otsene ja tihe.

39 Nii ei näita sellist otsest ja tihedat seost kohtuasja kontekstis identifitseerimisele ning uurimisele tehtud kulutused, mis seisnevad muu hulgas turu üldises jälgimises ja avastatud võimalike intellektuaalomandi õiguse selliste rikkumiste tuvastamises nõustaja poolt, mis on selles etapis omistatavad tundmatutele rikkujatele. Seevastu ulatuses, milles tehnilise nõustaja teenused vaatamata nende laadile on konkreetse juhtumi puhul määrava tähtsusega sellise õiguse kaitseks õigusliku menetluse tõhusaks algatamiseks, langevad nõustaja kulud selliste muude kulude sekka, mida peab kandma kohtuvaidluse kaotanud pool.

40 Selles olukorras tuleb vastata teisele küsimusele, et direktiivi 2004/48 artiklit 14 tuleb tõlgendada nii, et sellega on vastuolus siseriiklikud õigusnormid, mis näevad ette tehnilise nõustaja tasu hüvitamise üksnes kohtuvaidluse kaotanud poole poolse rikkumise korral, kui need kulud on otseselt ja tihedalt seotud kohtuasjaga, mis on suunatud intellektuaalomandi õiguse järgimise tagamisele.

Kohtukulud

41 Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus pooleli oleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse siseriiklik kohus. Euroopa Kohtule seisukohtade esitamisega seotud kulusid, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (viies koda) otsustab:

1. **Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2004/48/EÜ intellektuaalomandi õiguste jõustamise kohta artiklit 14 tuleb tõlgendada nii, et sellega ei ole vastuolus sellised siseriiklikud õigusnormid, nagu käsitletakse põhikohtuasjas, mis näevad ette kohtuasja kaotanud poolelt kohtuasja võitnud poole kasuks kohtukulude väljamõistmise, mis annavad kohtunikule võimaluse võtta arvesse arutlusel oleva kohtuasja eripära ja mis sisaldavad advokaaditasu kindlamääraliste hüvitiste süsteemi, tingimusel, et kaotanud poole poolt hüvitatavad tasud on mõistlikud, millist asjaolu peab kontrollima eelotsusetaotluse esitanud kohus. Siiski on sama direktiivi artikliga 14 vastuolus siseriiklikud õigusnormid, mis näevad ette kindlamääralised hüvitised, mis liiga madala maksimumsumma tõttu ei taga, et vähemalt olulise ja kohase osa kohtuasja võitnud poole mõistlikest kuludest tasuks kohtuasja kaotanud pool.**

2. **Teisele küsimusele tuleb vastata, et direktiivi 2004/48 artiklit 14 tuleb tõlgendada nii, et sellega on vastuolus siseriiklikud õigusnormid, mis näevad ette tehnilise nõustaja tasu hüvitamise üksnes kohtuvaidluse kaotanud poole poolse rikkumise korral, kui need kulud on otseselt ja tihedalt seotud kohtuasjaga, mis on suunatud intellektuaalomandi õiguse järgimise tagamisele.**

Allkirjad